

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор

Л.К. Задорожна

«29» серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогічна майстерність та етика викладача

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Освітньо-професійна програма Педагогіка вищої школи

Робоча програма складена на основі навчальної програми з дисципліни «Педагогічна майстерність та етика викладача», розглянутої та схваленої на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту (протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.) та затвердженої на засіданні Вченої ради КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» (протокол № 5 від «31» серпня 2021 р.)

Розробник: Кузнецова Неля Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту

Протокол № 1 від «29» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

(Підпис)

Костенко Р.В.
(Прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

(Підпис)

Кузнецова Н.В.
(Прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин –90 змістових модулів – 2	Галузь знань <u>01 Освіта/Педагогіка</u> (шифр і назва) Спеціальність <u>011 Освітні, педагогічні науки</u> (код і назва) Рівень вищої освіти: <u>Другий (магістерський)</u>	Обов'язкова / за вибором студента	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		-	1-й
		<i>Семестр</i>	
		-	2-й
		<i>Лекції</i>	
			8 год.
		<i>Практичні заняття</i>	
			6 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
			76 год.
		Форма підсумкового контролю: іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність та етика викладача» є усвідомлення суті педагогічної діяльності та майстерності і стимулювання потреби професійного саморозвитку майбутнього викладача у її досягненні.

Завдання дисципліни:

- сформувати знання з питань специфіки педагогічної діяльності, педагогічної майстерності, педагогічної культури викладача вищої школи;
- розкрити теоретичні основи педагогічної взаємодії у вищій школі на засадах гуманності, толерантності, суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників освітнього процесу;
- сформувати знання про структуру і основні компоненти педагогічної майстерності викладача;
- розкрити можливості методів формування компонентів педагогічної майстерності викладача;
- ознайомити з основними вимогами щодо професійної етики викладача, дотримання академічної доброчесності;
- сформувати знання про основи педагогічної конфліктології, уміння аналізувати і вирішувати педагогічні конфлікти.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

а) **Інтегральна компетентність (ІК):** Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних наук.

б) **Загальні компетентності:**

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

в) **Спеціальні компетентності:**

СК3. Здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти.

СК 11. Здатність викладати, консультувати студентів з предмета навчальної дисципліни відповідно до їхніх індивідуальних освітніх потреб.

Кінцеві **програмні результати навчання**, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна (ПР):

ПР3. Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

ПР4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

ПР5. Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

ПР12. Підвищувати свій загальнокультурний та професійний рівень, визначати напрями і етапи професійного саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищувати фахову компетентність та педагогічну майстерність.

Очікувані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати:

- сутність і структуру педагогічної діяльності викладача вищої школи;
- сутність, структуру, компоненти педагогічної майстерності викладача;
- способи оволодіння педагогічною майстерністю;
- сутність і структуру педагогічної культури викладача;
- поняття і основні принципи академічної доброчесності, види порушень і види відповідальності за порушення академічної доброчесності;
- типи конфліктів, способи їх розв'язання учасниками освітнього процесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **вміти**:

- володіти прийомами внутрішньої і зовнішньої педагогічної техніки;
- продемонструвати вміння гідної самопрезентації, доцільно використовуючи комплекс засобів зовнішньої виразності у спілкуванні;
- розробляти програму професійного самовиховання;
- визначати типи порушень академічної доброчесності;
- визначати тип конфлікту, проєктувати правильну поведінку викладача як суб'єкта освітнього процесу.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи педагогічної майстерності

Тема 1.1. Сутність професійно-педагогічної діяльності та педагогічна майстерність викладача

Сутність педагогічної діяльності викладача. Суспільна значущість професії викладача. Поняття «науково-педагогічний працівник» і «викладач». Права і обов'язки науково-педагогічних працівників. Функції викладача закладу вищої освіти. Поняття педагогічної діяльності, її структура. Професійно-педагогічна діяльність як метадіяльність.

Поняття «педагогічна майстерність». Наукові школи педагогічної майстерності. Зміст та компоненти педагогічної майстерності: гуманістична спрямованість, професійна компетентність, розвинені педагогічні здібності, володіння педагогічною технікою (І.А. Зязюн, Н.М. Тарасевич). Критерії педагогічної майстерності: доцільність, продуктивність, діалогічність, оптимальність, творчість. Рівні оволодіння педагогічною майстерністю: елементарний, базовий, досконалий, творчий. Педагогічна ситуація і педагогічна задача.

Самовиховання викладача, його роль у становленні професійної майстерності. Етапи професійного самовиховання: самопізнання, планування роботи над собою, реалізація програми, самоконтроль. Способи самопізнання. Формування індивідуального стилю педагогічної діяльності.

Тема 1.2. Педагогічна техніка викладача

Поняття педагогічної техніки. Педагогічна техніка як володіння комплексом прийомів педагогічного впливу та організації поведінки викладача. Складники педагогічної техніки: вміння керувати собою, володіти своїм організмом (мімікою, пантомімікою), емоціями, мовленням і вміння впливати на особистість і аудиторію (техніка організації контакту, техніка активного слухання, навіювання тощо). Внутрішня і зовнішня техніка викладача.

Внутрішня техніка викладача як система прийомів управління психічним станом педагога, його творчим самопочуттям. Способи управління психічним станом під час налаштування на публічну діяльність і в умовах її здійснення: виховання доброзичливості й оптимізму, вияв позитивної установки на спілкування; контроль власного фізичного стану (регуляція м'язового напруження, зміна темпу мовлення та рухів); розрядка від негативних емоцій за допомогою створення зони захисного збудження; управління увагою, переключення і концентрація її на меті і надзавданні

діяльності; звернення до власного почуття обов'язку; аутотренінг, його етапи, доцільні формули самонавіювання.

Зовнішня техніка викладача як втілення внутрішнього переживання вчителя в його тілесній природі. Управління мовленням, голосом, мімікою, пантомімікою, поставою як інструментами педагогічного впливу. Вимоги до зовнішнього вигляду викладача: естетична виразність, елегантність, привітність, зібраність, стриманість, відчуття впевненості й гідності, доцільність. Вияв їх в одязі, поставі, міміці, рухах.

Типові помилки педагогів у використанні педагогічної техніки й шляхи запобігання їх виникненню.

Тема 1.3. Майстерність педагогічного спілкування

Педагогічне спілкування, його особливості, функції, види. Роль педагогічного спілкування в організації освітнього процесу. Професійне і непрофесійне педагогічне спілкування. Суб'єкт-суб'єктний характер професійного педагогічного спілкування, його ознаки. Характер педагогічного спілкування: функціонально-рольове і особистісно орієнтоване. Психологічний портрет особистісно орієнтованого викладача.

Типи педагогічного спілкування: діалогічне і монологічне. Поняття діалогічного педагогічного спілкування, його основні критерії: визнання рівності особистісних позицій відкритість і довіра партнерів; домінанта педагога на співрозмовникові і взаємовплив поглядів; модальність висловлювання і персоніфікація повідомлення; поліфонія; двоплановість позиції педагога.

Комунікативний, перцептивний та інтерактивний аспекти педагогічного спілкування. Структура педагогічного спілкування: моделювання, комунікативна атака, управління спілкуванням, аналіз і моделювання нової системи взаємодії. Правила, які оптимізують взаємодію на кожному етапі спілкування.

Стилі спілкування викладача як вияв характерних особливостей педагогічної взаємодії.

Контакт у педагогічному діалозі, ознаки контакту. Бар'єри, що перешкоджають педагогічній взаємодії: психологічні, фізичні, соціальні, гностичні, естетичні. Шляхи їх усунення.

Способи комунікативного впливу: переконування і навіювання, їх характерні особливості, взаємозв'язок у педагогічній взаємодії.

Техніки взаємодії у процесі аналізу проблеми та пошуку її вирішення. Сутність активного слухання, його відмінність від пасивного слухання.

Технологія побудови „Я-висловлювання” як способу заяви про власний погляд, не викликаючи захисної реакції, її переваги перед „Ви-

висловлюванням”. Конструкція „Я-висловлювання”, вимоги до побудови кожної частини. Доцільність використання „Я-висловлювання” у педагогічній взаємодії.

Тема 1.4. Взаємодія викладача та аудиторії

Особливості взаємодії викладача та аудиторії. Ознаки аудиторії, їх урахування в організації взаємодії викладача та аудиторії. Об’єктивні перешкоди контакту викладача й аудиторії та їх урахування в організації аудиторії.

Методика педагогічної взаємодії. Техніки взаємодії у процесі аналізу проблеми та пошуку її вирішення.

Культура мови педагога. Поняття та загальні ознаки мовної культури викладача. Мовна норма. Образність мови: поняття, зміст, роль, засоби створення образності. Виразність мовлення викладача, її засоби. Робота викладача з удосконалення виразності мовлення.

Техніка мовлення викладача, її складові: техніка дихання, голосотворення, виразність дикції, темпоритм. Голос педагога, вимоги до нього. Причини порушення голосу викладача та його гігієна. Дикція, її роль у діяльності викладача. Артикуляційна зарядка. Недоліки дикції та шляхи їх усунення. Система вправ для розвитку чіткої дикції. Логіко-інтонаційний аналіз мови. Мовні ноти.

Імідж викладача, шляхи досягнення зовнішньої виразності педагога.

Змістовий модуль II. Етика викладача вищої школи

Тема 2.1. Етика викладача вищої школи. Педагогічний такт викладача

Етика викладача вищої школи як вид професійної етики. Педагогічна деонтологія, її завдання. Функції педагогічної етики. Основні категорії етики викладача вищої школи.

Педагогічний такт у професійній діяльності науково-педагогічного працівника. Педагогічний такт як міра педагогічно доцільного впливу викладача на здобувачів вищої освіти. Такт і культура спілкування педагога. Принципи педагогічного такту. Морально-психологічні якості педагога як передумова педагогічного такту.

Тема 2.2. Основи педагогічної конфліктології

Педагогічний конфлікт: структура, причини, динаміка. Конфлікт і конфліктна ситуація. Технологія управління педагогічними конфліктами. Поведінка викладача у регулюванні педагогічної взаємодії з різними суб’єктами освітнього процесу.

Характеристика методів та засобів особистісного впливу на студентську аудиторію. Врахування індивідуальних особливостей студента у вирішенні конфліктних ситуацій.

Поняття булінгу (цькування) і мобінгу в освітньому процесі. Нормативні документи щодо подолання цих явищ. Положення про політику та порядок урегулювання конфліктних ситуацій в КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради».

Тема 2.3. Академічна доброчесність та етика академічних взаємовідносин

Поняття академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин. Нормативні документи щодо академічної доброчесності. Принципи та фундаментальні цінності академічної доброчесності та етики академічних відносин: доброчесність, чесність та порядність, правдивість, прозорість, законність, повага, довіра, мужність, справедливість, самовдосконалення та вдосконалення системи, відповідальність, компетентність та професіоналізм. Дотримання принципів академічної доброчесності та етики академічних відносин.

Види порушень академічної доброчесності та етики академічних відносин під час здійснення освітньої та наукової діяльності: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикування, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. Академічна відповідальність учасників освітнього процесу за порушення академічної доброчесності та етики академічних відносин. Комісії з академічної доброчесності, їх повноваження.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Денна форма				Заочна форма			
	Кількість годин				Кількість годин			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
л		п/с	ср	л		п/с	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль I. Основи педагогічної майстерності								
Тема 1.1. Сутність професійно-педагогічної діяльності та педагогічна майстерність викладача					11	1		10
Тема 1.2. Педагогічна техніка викладача					13	1	2	10
Тема 1.3. Майстерність педагогічного спілкування					11	1		10

Тема 1.4. Взаємодія викладача та аудиторії					13	1	2	10
Разом за змістовим модулем 1					48	4	4	40
Змістовий модуль II. Етика викладача вищої школи								
Тема 2.1. Етика викладача вищої школи. Педагогічний такт викладача					14	1		13
Тема 2.2. Основи педагогічної конфліктології					13	1		12
Тема 2.3. Академічна доброчесність та етика академічних взаємовідносин					15	2	2	11
Разом за змістовим модулем 2					42	4	2	36
Усього годин					90	8	6	76

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Педагогічна техніка викладача	2
2	Взаємодія викладача та аудиторії	2
3.	Академічна доброчесність та етика академічних взаємовідносин	2
	Разом	6

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми. Види завдань	Кількість годин
1	<i>Тема 1.1. Сутність професійно-педагогічної діяльності та педагогічна майстерність викладача</i> 1. Провести самодіагностику професійно-педагогічної спрямованості, використовуючи диференційно-діагностичний опитувальник Є. Климова ДДО, тест на схильність до педагогічної професії. 2. Оцінити свій рівень розвитку компонентів педагогічної майстерності. 3. Проаналізувати педагогічну ситуацію	10
2	<i>Тема 1.2. Педагогічна техніка викладача</i> 1. Виконати 2 вправи на розвиток професійно-педагогічних особливостей спостережливості та уваги. 2. Виконати вправу на тренування уваги викладача. 3. Ознайомитися з методами саморегуляції. Виконати 2 вправи.	10
3	<i>Тема 1.3. Майстерність педагогічного спілкування</i> 1. Провести діагностування стилю педагогічного спілкування. 2. Проаналізувати педагогічну ситуацію.	10
4	<i>Тема 1.4. Взаємодія викладача та аудиторії</i>	10

	1. Підготуватися до виступу перед аудиторією на тему: «Академічна доброчесність починається з мене»: <ul style="list-style-type: none"> – Написати текст, розставити наголоси і паузи; – Підготувати 3 запитання; – Записати і проаналізувати відео. 	
5	<i>Тема 2.1. Етика викладача вищої школи. Педагогічний такт викладача</i> 1. Скласти програму самовиховання для себе як майбутнього викладача. 2. Проаналізувати педагогічну ситуацію.	13
6	<i>Тема 2.2. Основи педагогічної конфліктології</i> 1. Проаналізувати педагогічну ситуацію із власного викладацького досвіду. 2. Скласти 5 правил попередження педагогічних конфліктів.	12
7	<i>Тема 2.3. Академічна доброчесність та етика академічних взаємовідносин</i> 1. Ознайомитись з Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради». 2. Підготуватись до кураторської години на тему: «Академічна доброчесність».	11
	Разом	76

7. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: розповідь, лекція, пояснення, бесіда, дискусія.
- наочні методи: презентація, ілюстрація, візуалізація, демонстрація.
- методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання практичних завдань, вправ, підготовка і здійснення виступів перед аудиторією, підготовка презентацій до виступів.

8. Методи контролю

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи поточного і періодичного контролю результатів навчання студентів: тестування, усне опитування, письмові роботи, самооцінювання, експертне оцінювання, взаємоконтроль (взаємооцінювання), рецензування.

9. Питання для підсумкового контролю

Структура екзаменаційного білету: 1 і 2 питання теоретичного характеру.

3 питання – аналіз педагогічної ситуації.

1. Соціальна місія та професійні функції викладача закладу вищої освіти
2. Основні види професійної діяльності науково-педагогічного працівника
3. Педагогічна діяльність як система
4. Сутність і структура педагогічної діяльності. Характеристика її компонентів (мета, об'єкт, суб'єкт, засоби, результат)
5. Основні професійні якості викладача закладу вищої освіти
6. Поняття педагогічної майстерності викладача, різні підходи до її визначення в науці
7. Педагогічна майстерність викладача та її елементи
8. Рівні оволодіння педагогічною майстерністю
9. А.С. Макаренко про сутність педагогічної майстерності, співвідношення таланту і педагогічної майстерності
10. Самовиховання викладача, його роль у становленні професійної майстерності. Етапи професійного самовиховання
11. Поняття педагогічної техніки
12. Внутрішня техніка викладача вищої школи, особливості емоційної регуляції
13. Зовнішня техніка викладача вищої школи
14. Технологія розвитку внутрішньої педагогічної техніки
15. Технологія розвитку зовнішньої педагогічної техніки
16. Поняття педагогічного спілкування
17. Комунікативний, перцептивний та інтерактивний аспекти педагогічного спілкування
18. Стили педагогічного спілкування
19. Структура та етапи педагогічного спілкування
20. Переконування і навіювання як способи комунікативного впливу
21. Особливості взаємодії викладача та аудиторії
22. Методика педагогічної взаємодії. Техніки взаємодії
23. Культура і техніка мовлення викладача.
24. Функції професійного педагогічного мовлення викладача, вимоги до нього
25. Виразність мовлення викладача, її засоби. Робота викладача з удосконалення виразності мовлення
26. Шляхи створення професійного іміджу педагога засобами зовнішньої і внутрішньої техніки. Вимоги до зовнішнього вигляду викладача
27. Предмет, завдання й категорії педагогічної етики

28. Місце і роль педагогічної етики у професійно-педагогічній діяльності викладача вищої школи
29. Поняття про педагогічний такт викладача, його складові та умови вияву
30. Педагогічний такт і культура спілкування викладача
31. Педагогічні конфлікти: структура, причини, динаміка
32. Поведінка викладача у регулюванні педагогічної взаємодії з різними суб'єктами освітнього процесу
33. Характеристика методів та засобів особистісного впливу на студентську аудиторію
34. Врахування індивідуальних особливостей студента у вирішенні конфліктних ситуацій
35. Поняття булінгу (цькування) і мобінгу в освітньому процесі
36. Поняття академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин
37. Принципи академічної доброчесності, їх дотримання
38. Види порушень академічної доброчесності
39. Поняття академічного плагіату
40. Академічна відповідальність науково-педагогічних працівників за порушення академічної доброчесності

10. Критерії оцінювання результатів навчання

10.1 Критерії оцінювання за всіма видами робіт

Оцінка за національною шкалою	100 бальна шкала	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Студент	
Відмінно	90-100	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; рецензує відповіді інших студентів, самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.

Добре	75-89	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає несуттєві неточності	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільно	60-74	володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.	може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Незадовільно з можливістю повторного складання	35-59	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно; безсистемне виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички:
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	0-34	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, погребує постійної допомоги викладача

10.2. Критерії оцінювання для поточного контролю (за різними видами роботи)

Вид роботи	Бали	Критерії
Усні відповіді, участь у практичному занятті	5	Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; аналізує педагогічну практику. Активно бере участь у занятті, висловлює обґрунтовані міркування,

		рецензує відповіді інших студентів, наводить доцільні приклади. Впевнено з творчим підходом виконує завдання.
	4-3	Здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає несуттєві неточності. Активність виявляє епізодично, відповіді надає правильні, але стандартні, не завжди впевнений у висловлених положеннях. Має певні труднощі щодо обґрунтування власної думки. Завдання виконує шаблонно, іноді потребує допомоги викладача.
	2-1	Здобувач частково володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні, припускається помилок при відтворенні основних понять навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків. Переважно спостерігає за заняттям, не може самостійно виконати завдання.
	0	Відсутній на занятті
Письмові роботи	4	Завдання виконані з використанням кількох релевантних джерел. Відповіді повні, ґрунтовні, демонструють власну точку зору. Наведені приклади повністю відповідають завданню. Повністю дотримані вимоги щодо письмового/електронного оформлення робіт, з дотриманням правил цитування та покликання.
	3-2	Завдання виконані з використанням 1-2 джерел. Відповіді досить повні, частково демонструють власну точку зору. Наведені приклади формально відповідають завданню. Дотримані вимоги щодо письмового/електронного оформлення робіт, з дотриманням правил цитування та покликання, але є несуттєві неточності.
	1	Завдання виконані з використанням 1 джерела. Відповіді неповні, не демонструють власну точку зору. Наведені приклади не зовсім відповідають завданню. Порушені вимоги щодо письмового/електронного оформлення робіт, правила цитування та покликання, є суттєві помилки.
	0	Завдання не виконано або виконано з порушенням норм академічної доброчесності.
Презентація роботи	4	Виконана робота презентується усно з використанням мультимедійної презентації. Усний виступ відповідає всім вимогам щодо педагогічного виступу перед аудиторією (правильне, яскраве мовлення; уміння взаємодіяти з аудиторією тощо). Презентація логічна, змістовна, цікава. Здобувач демонструє уміння самостійно знаходити додаткову інформацію та використовувати її для реалізації поставлених перед ним завдань, вільно використовує нові інформаційні технології для інтерактивного виступу.
	3-2	Виконана робота презентується усно з використанням

		мультимедійної презентації. Усний виступ в основному відповідає вимогам щодо педагогічного виступу перед аудиторією. Презентація змістовна, але не відповідає завданню інтерактивності, дублює текст виступу. Здобувач не демонструє уміння самостійно знаходити додаткову інформацію та використовувати її для реалізації поставлених перед ним завдань, недостатньо використовує нові інформаційні технології для інтерактивного виступу.
	1	Виконана робота представлена без мультимедійної презентації. Завдання виконано з суттєвими помилками. Порушені вимоги щодо педагогічного мовлення та взаємодії з аудиторією.
	0	Завдання не виконано або виконано з порушенням норм академічної доброчесності.

10.3. Критерії оцінювання для підсумкового контролю (іспит)

Бали	Критерії
16-20	Здобувач вищої освіти надає повні, обґрунтовані, логічні відповіді з наведеними прикладами практичного застосування. Висловлює аргументовані власні думки, виявляє творчий підхід до виконання завдань.
11-15	Здобувач вищої освіти надає цілком правильні відповіді, але допускає незначні неточності у власних висновках. Невпевнений у правильності наведених прикладів практичного використання.
6-10	Здобувач вищої освіти надає формальні, нелогічні відповіді, має труднощі щодо формулювання власних висновків та наведення прикладів практичного застосування.
1-5	Відповіді неповні з суттєвими помилками, відсутні приклади практичного використання.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний та/або періодичний контроль							Підсумковий контроль	Сума балів
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				
T1.1	T1.2	T1.3	T1.4	T2.1	T2.2	T2.3	20	100
СР	СР	У	СР	СР	У	СР		
9	9	8	9	9	9	9		

12. Методичне забезпечення

1. Мультимедійні презентації до лекцій.
2. Дидактичний матеріал для практичних занять.
3. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи.

13. Рекомендована література

Основна література

Законодавчі і нормативні документи

1. Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Комунального закладу вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» - https://static.klasnaocinka.com.ua/uploads/editor/9324/732394/sitepage_18/files/kodeks_akad_dob.pdf
2. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу Комунального закладу вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» - https://static.klasnaocinka.com.ua/uploads/editor/9324/732394/sitepage_18/files/pol_pro_akadem_plahiat.pdf
3. Положення про організацію навчання осіб з особливими освітніми потребами у Комунальному закладі вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» - https://static.klasnaocinka.com.ua/uploads/editor/9324/732394/sitepage_18/files/pol_pro_orh_navch_osib_z_osobl_potreb.pdf
4. Положення про організацію освітнього процесу у Комунальному закладі вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» (для здобувачів вищої освіти) - https://static.klasnaocinka.com.ua/uploads/editor/9324/732394/sitepage_18/files/pol_pro_orhan_osvitn_protz_zi_zmin.pdf
5. Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у Комунальному закладі вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» - https://static.klasnaocinka.com.ua/uploads/editor/9324/732394/sitepage_18/files/pol_pro_konfl_sytuats.pdf
6. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 №1556-18. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
7. Про затвердження стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти»: Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства (Мінекономіки) від 23.03.2021 № 610. <https://goo.su/UeoB>
8. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
9. Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022—2032 роки. Розпорядження Кабінету міністрів України від 23 лютого 2022 р. № 286-р. <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-rozvitku-vishchoyi-osviti-v-ukrayini-na-20222032-roki-286->

Підручники та навчальні посібники

1. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи: підручник. Київ. Вид-во Ліра-К. 2019. 484 с.
2. Отич О. М. Основи педагогічної майстерності викладача професійної школи : підручник. - Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. 208 с.
3. Пихтіна Н. П. Основи педагогічної техніки : навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2013. 316 с.
4. Педагогічна майстерність: Підручник /За ред. І.А. Зязюна. 3-тє вид., допов. і переробл. Київ: СПД Богданова А.М., 2008. 376 с.
5. Педагогічна майстерність: Хрестоматія /За ред. І.А. Зязюна. Київ: СПД Богданова А.М., 2008. 462 с.
6. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навч.-метод. посіб. НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. Київ: ВД «ЕКМО», 2011. 324 с.
7. Сходинки до педагогічної майстерності : словник з курсу «Основи педагогічної майстерності» / уклад. : Л. Л. Бутенко, О. Г. Ігнатович. Старобільськ, 2015. 136 с.

Додаткова література

1. Бельчева Т.Ф., Ізбаш С.С., Елькін М.В., Дюжикова Т.М., Солоненко А.М. Педагогічна майстерність сучасного вчителя: теорія і практика: підруч. Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД». 2010. 363 с.
2. Зайчук В.О., Нісімчук А.С. Технологія професіоналізму в освіті: моногр. Луцьк: ПВД «Твердиня». 2012. 378 с.
3. Ковальчук Лариса Основи педагогічної майстерності: навч. посіб. Львів. Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка. 2007. 608 с.
4. Кузнецова Н.В. Соціальна відповідальність як ціннісний орієнтир розвитку вищої освіти України. Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми та перспективи розвитку: Матеріали III Всеукр. науково-практ. конф. 14 травня 2021 р. /за заг. ред. В.В. Ягоднікової. Одеса. 2021. С. 31-34.
5. Кузнецова Н.В., Ружицька О.М. Питання науково-педагогічної підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в умовах реформування системи освіти України. *KELM. Knowledge. Education. Law. Management.* 2018. № 3 (23). wrzesien. С. 101-110.
6. Плекаємо педагогічну майстерність: навчальний посібник / В.А. Семиченко та ін. Вінниця: Планер, 2010. 674с.

7. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: підручник. Київ: Каравела, 2011. 360 с.
8. Проблеми формування професіоналізму особистості та діяльності майбутнього фахівця в контексті вимог євроінтеграції: колективна монографія / під наук. ред. проф. О.С. Цокур. Одеса: СПД Бровкін О.В., 2012. 160 с.
9. Федорчук В.В. Основи педагогічної майстерності. Кам'янець-Подільський. Видавець Зволейко Д., 2008. 140 с.

4. Електронні інформаційні ресурси

1. Вища освіта. Інформаційно-аналітичний портал про вищу освіту в Україні та за кордоном [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://vnz.org.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://dnrb.gov.ua/ua/>
3. Інститут вищої освіти НАПН України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ihed.org.ua/>
4. Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ipood.com.ua/>
5. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua>.
6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>
7. Одеська національна наукова бібліотека [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://odnb.odessa.ua/>
8. Український громадський проєкт масових відкритих онлайн-курсів. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://prometheus.org.ua/>